INNOVATIVE PUBLICATION

Journal of Effective Learning and Sustainable Innovation

Vol.4 №11 (2026). NOVEMBER

innovativepublication.uz

THE EFFECTIVENESS OF USING INNOVATIVE PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN PRESCHOOL EDUCATIONAL ORGANIZATIONS

Nematova Umida Murodilla qizi

Student, Group 405, Part-Time Preschool Education Program, Andijan State Pedagogical Institute

MAKTABGACHA TA’LIM TASHKILOTLARIDA INNOVATSION PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING SAMARADORLIGI.

Andijon davlat pedagogika instituti sirtqi “Maktabgacha ta’lim” yo’nalishi 405-guruh Talabasi Nematova Umida Murodilla qizi.

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta’lim tashkilotlarida (MTT) ta’lim-tarbiya jarayonini zamonaviy talablar asosida takomillashtirish, innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo‘llashning nazariy va amaliy jihatlari yoritilgan. Shuningdek, maktabgacha yoshdagi bolalarning shaxsiy sifatlarini rivojlantirishda interfaol metodlar, gamifikatsiya, loyihaga asoslangan ta’lim hamda ilg‘or xorijiy tajribalardan foydalanishning samaradorligi tahlil qilingan. Maqolada tarbiyalanuvchilarning bilim olishga bo‘lgan qiziqishini oshirish, mustaqil va ijodiy fikrlash ko‘nikmalarini shakllantirish bo‘yicha amaliy tavsiyalar, shuningdek, innovatsiyalarni joriy etishdagi mavjud muammolar va ularni bartaraf etish yo‘llari bayon etilgan.

Kalit so‘zlar: Maktabgacha ta’lim tashkiloti, innovatsion pedagogik texnologiyalar, ta’lim samaradorligi, interfaol metodlar, gamifikatsiya, rivojlantiruvchi ta’lim muhiti, ijodiy fikrlash, pedagogik jarayon, shaxsga yo‘naltirilgan yondashuv.

Abstract: This article examines the theoretical and practical aspects of improving the educational process in preschool educational organizations (PEOs) in line with modern requirements, specifically through the application of innovative pedagogical technologies. It analyzes the effectiveness of utilizing interactive methods, gamification, project-based learning, and advanced international practices in developing the personal qualities of preschool-aged children. The article provides practical recommendations for fostering children's interest in learning and cultivating independent, creative thinking skills; it also addresses existing challenges in implementing innovations and proposes ways to overcome them.

Keywords: Preschool educational organization, innovative pedagogical technologies,

educational effectiveness, interactive methods, gamification, developmental educational environment, creative thinking, pedagogical process, person-centered approach.

Аннотация: В статье рассматриваются теоретические и практические аспекты совершенствования образовательного процесса в дошкольных образовательных организациях (ДОО) в соответствии с современными требованиями, в частности, посредством внедрения инновационных педагогических технологий. Анализируется эффективность использования интерактивных методов, геймификации, проектного обучения и передового международного опыта в развитии личностных качеств детей дошкольного возраста. Предлагаются практические рекомендации по формированию у детей интереса к познанию и развитию навыков самостоятельного, творческого мышления; также освещаются существующие трудности при внедрении инноваций и пути их преодоления.

Ключевые слова: дошкольная образовательная организация, инновационные педагогические технологии, эффективность образования, интерактивные методы, геймификация, развивающая образовательная среда, творческое мышление, педагогический процесс, личностно-ориентированный подход.

Maktabgacha ta’lim tashkiloti - 3 yoshdan 7 yoshgacha bo‘lgan bolalarga ta’lim, tarbiya berish, ularni har tomonlama intellektual, axloqiy, estetik va jismoniy rivojlantirish hamda maktab ta’limiga tayyorlash bilan shug‘ullanuvchi asosiy bo‘g‘indir. MTT bolalikning eng muhim davrida shaxs poydevorini shakllantiruvchi maskan hisoblanadi.

MTTning Turlari. Tashkiliy tuzilishi va mulkchilik shakliga ko‘ra MTTlar bir necha turga bo‘linadi:

Davlat MTTlari: Davlat tomonidan moliyalashtiriladigan va milliy o‘quv dasturlari asosida ishlaydigan tashkilotlar.

Nodavlat (Xususiy) MTTlar: Tadbirkorlar tomonidan tashkil etilib, ko‘pincha kengaytirilgan xizmatlar (xorijiy tillar, mental arifmetika, sport to‘garaklari) taklif etuvchi muassasalar.

Davlat-xususiy sheriklik asosidagi MTTlar: Davlat va xususiy sektor hamkorligida tashkil etilib, aholining ijtimoiy qatlamlariga qulaylik yaratuvchi bog‘chalar.

Ixtisoslashtirilgan MTTlar: Jismoniy yoki psixik rivojlanishida nuqsoni bo‘lgan (masalan, nutqida kamchiligi bor, eshitishida muammosi bor) bolalar uchun inklyuziv va korreksion ta’lim beruvchi maskanlar.

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida ta’lim-tarbiya jarayonini zamonaviy talablar

asosida takomillashtirish bugungi kunda bolaning shaxs sifatidagi individual xususiyatlarini rivojlantirish, kreativ fikrlashini shakllantirish va uni maktab hayotiga tizimli tayyorlashga qaratilgan. Hozirgi davr talabi bolaga faqat tayyor bilimlarni berish emas, balki unda mustaqil o‘rganish va muloqot ko‘nikmalarini shakllantirishni taqozo etmoqda. Quyida MTTlarda ta’lim-tarbiya jarayonini zamonaviy talablar asosida takomillashtirishning eng muhim yo‘nalishlari va mexanizmlari keltirilgan:

1. Innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish. An’anaviy ta’lim usullaridan voz kechib, bolalarni faol faoliyatga undaydigan zamonaviy yondashuvlarni qo‘llash:

➢ STEAM ta’lim texnologiyasi: Fan (Science), texnologiya (Technology), muhandislik (Engineering), san’at (Art) va matematika (Math) yo‘nalishlarini integratsiya qilgan holda, bolalarda tajriba o‘tkazish, loyihalash va mantiqiy fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirish.

➢ Loyiha usuli (Project-based learning): Bolalarga ma’lum bir mavzu doirasida (masalan, "Tabiatni asraymiz", "Koinot sirlari") kichik tadqiqotlar va amaliy ishlar olib borish imkonini berish.

➢ O‘yin orqali ta’lim (Gamification): Ta’limiy o‘yinlar, didaktik o‘yinli Keyslar va intellektual musobaqalar orqali zerikarli mashg‘ulotlarni qiziqarli faoliyatga aylantirish.

2. Ta’lim muhitini modernizatsiya qilish (Rivojlantiruvchi markazlar). MTT xonalarini bolaning tanlash erkinligi va mustaqilligini ta’minlaydigan funksional hududlarga ajratish:

➢ Moslashuvchan interyer: Mebel va jihozlarning bolalar yoshiga mos, xavfsiz va transformatsiya bo‘ladigan (osongina ko‘chiriladigan) bo‘lishi.

➢ Rivojlantiruvchi markazlar: Guruh xonalarida nutq va til, matematika va intellektual o‘yinlar, syujetli-rolli o‘yinlar, san’at va ijodkorlik, qurish-yasash hamda tabiyot markazlarini zamonaviy didaktik materiallar bilan boyitish.

3. Raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish. Raqamlashtirish davrida ta’lim jarayoniga AT (axborot texnologiyalari) elementlarini to‘g‘ri integratsiya qilish:

➢ Interaktiv doskalar va multimedia: Ertaklar, tabiat hodisalari yoki fazoviy jismlarni bolalarga vizual va animatsion tarzda tushuntirish.

➢ Pedagoglarning IT-savodxonligi: Tarbiyachilarning elektron ta’lim resurslaridan foydalanish hamda "Ilmiy-pedagogik diagnostika" dasturlari orqali bolalar rivojlanishini monitoring qilib borishi.

4. Tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyasini oshirish. Zamonaviy ta’limning markazida malakali va kreativ pedagog turadi:

➢ Tutorlik va mentorlik tizimi: Tajribali pedagoglarning yosh mutaxassislarga zamonaviy metodikalarni o‘rgatishi.

➢ Psixologik tayyorgarlik: Tarbiyachilarning har bir bolaga individual yondashishi, inklyuziv ta’lim prinsiplarini bilishi va bolalar o‘rtasidagi konfliktlarni ijobiy hal eta olishi.

5. Oila va MTT hamkorligini yangi bosqichga ko‘tarish. Ta’lim va tarbiya uzviyligini ta’minlash uchun ota-onalarni jarayonning faol ishtirokchisiga aylantirish:

➢ "Ochiq eshiklar" va mahorat darslari: Ota-onalarni guruh mashg‘ulotlariga jalb qilish, ular uchun farzand tarbiyasiga oid treninglar tashkil etish.

➢ Mobil ilovalar va platformalar: Ota-onalarga bolaning kunlik faoliyati, ratsioni va rivojlanish ko‘rsatkichlari haqida onlayn ma’lumot berib borish.

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida innovatsion pedagogik texnologiyalar - bu ta’lim-tarbiya jarayonini tubdan yangilash, uni bolaga yo‘naltirilgan (child-centered) shaklga keltirish va o‘qitish samaradorligini oshirishga qaratilgan zamonaviy usul, shakl va vositalar majmuidir.

Ularning bosh maqsadi - bolaga shunchaki ma’lumotni yodlatish emas, balki unda mustaqil fikrlash, muammolarni hal qilish, ijodkorlik va hamkorlik ko‘nikmalarini erta yoshdanoq shakllantirishdir.

Zamonaviy MTTlarda muvaffaqiyatli qo‘llanilayotgan eng samarali innovatsion texnologiyalar guruhlarga bo‘lib ko‘rsatilgan:

1. STEAM ta’lim texnologiyasi (Integratsiyalashgan yondashuv). Bugungi kunda eng ommabop texnologiya hisoblanib, beshta yo‘nalishni - Fan (*Science*), Texnologiya (*Technology*), Muhandislik (*Engineering*), San’at (*Art*) va Matematika (*Math*) sohalarini bitta mashg‘ulotda birlashtiradi.

▪ Qanday ishlaydi: Bolalar quruq formulalar yoki qoidalarni o‘rganmaydi. Masalan, ular o‘zlariga berilgan materiallardan ko‘prik qurishadi (muhandislik), uning shaklini o‘rganishadi (matematika), uni chiroyli bezatishadi (san’at) va suvda cho‘kish-cho‘kmasligini tekshirishadi (fan).

▪ Natija: Bolalarda kashfiyotchilik va mantiqiy fikrlash uyg‘onadi.

2. Loyiha usuli (Project-based Learning). Bolalar muayyan bir mavzu yoki muammo atrofida bir necha kun yoki hafta davomida mustaqil tadqiqot olib borishadi.

▪ Mavzularga misol: "Nega barglar sarg‘ayadi?", "Non qayerdan keladi?", "Chiqindilarni qanday kamaytirish mumkin?".

▪ Qanday ishlaydi: Tarbiyachilardan ko‘ra ko‘proq bolalar faol bo‘ladi: ular rasmlar to‘playdi, tajribalar o‘tkazadi, ota-onalaridan so‘raydi va yakunda o‘z guruhiga taqdimot (kichik ko‘rgazma, sahna ko‘rinishi) qiladi.

3. Didaktik o‘yinli Keys-texnologiyasi (Case Study). Bolalarga hayotiy muammoli vaziyat (keys) taqdim etiladi va ular ushbu vaziyatdan chiqish yo‘llarini izlashadi.

- Qanday ishlaydi: Tarbiyachi ertak yoki hayotiy voqeani aytib beradi (Masalan: *"Quyoncha o‘rmonda adashib qoldi va notanish bo‘ri uni uyiga olib bormoqchi bo‘ldi. Quyoncha nima qilishi kerak?"*). Bolalar jamoalarga bo‘linib, yechimlarni muhokama qilishadi.
- Natija: Tanqidiy fikrlash (Critical thinking) va nutqiy muloqot rivojlanadi.

4. Interaktiv va Multimedia texnologiyalari

Raqamli asr bolalarining diqqatini jalb qilish va axborotni vizual yetkazish vositasi.

- Qo‘llanilishi: Interaktiv doskalar, qumli polda sensorli o‘yinlar, elektron ta’limiy o‘yinlar, multfilmlar orqali mavzuni tushuntirish.
- Muhim jihati: Ekran qarshisida o‘tkaziladigan vaqt (SanPiN me’yorlariga ko‘ra 10-15 daqiqadan oshmasligi) qat’iy nazorat qilinadi.

5. Triziya (TRIZ – Ixtirochilik masalalarini hal qilish nazariyasi). Bolalarda standart bo‘lmagan, kreativ va ijodiy fikrlashni uyg‘otuvchi tizim.

- Qanday ishlaydi: Bolalarga qarama-qarshi savollar beriladi. Masalan: *"Yomg‘irning nima foydasi bor va nima zarari bor?"*, *"Agar dunyodagi hamma mashinalar uchadigan bo‘lib qolsa, nima bo‘ladi?"*. Bolalar tasavvurni ishga solib, o‘z versiyalarini aytishadi.

6. Shaxsga yo‘naltirilgan va o‘yin texnologiyalari (Mariya Montessori, Regjio-emiliya metodlari elementlari). Bolaning erkinligini va uning individual qiziqishlarini birinchi o‘ringa qo‘yish.

- Qo‘llanilishi: Guruhda bolaga majburiy topshiriq berilmaydi, balki u o‘ziga qiziq bo‘lgan Rivojlantiruvchi markazni (matematika, san’at, qurish-yasash) o‘zi tanlaydi va o‘z sur’atida o‘rganadi.

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida ta’lim samaradorligi - bu belgilangan davlat dasturlari va talablari asosida bolalarning har tomonlama (jismoniy, intellektual, ijtimoiy-hissiy va nutqiy) rivojlanishi hamda ularning maktab ta’limiga ruhan va jismonan tayyorlik darajasidir. Boshqacha aytganda, ta’lim samaradorligi bu shunchaki bolaning nimalarni yodlab olgani emas, balki olgandir bilimlari va ko‘nikmalarini real hayotiy vaziyatlarda qay darajada qo‘llay olishidir.

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida (MTT) interfaol metodlar - bu ta’lim jarayonida tarbiyachi va bolalarning faol muloqoti, hamkorligi va o‘zaro harakatiga asoslangan o‘qitish usullaridir. An’anaviy metodlardan farqli o‘laroq, bu yerda tarbiyachi faqat ma’lumot beruvchi emas, balki jarayonni yo‘naltiruvchi (fasilitator) hisoblanadi. Bola esa oddiy tinglovchidan jarayonning faol ishtirokchisiga aylanadi. MTT

tarbiyalanuvchilarining yosh xususiyatlarini hisobga olgan holda qo‘llaniladigan eng samarali interfaol metodlar guruhlarga bo‘lib ko‘rsatilgan:

1. "Aqliy hujum" (Brainstorming) metodi. Bolalarning mantiqiy, ijodiy va erkin fikrlashini uyg‘otish uchun qo‘llaniladi. Bolalarga biror muammoli savol tashlanadi va ulardan xayoliga kelgan har qanday javobni aytish so‘raladi (hech bir javob xato deb tanqid qilinmaydi).

Misol: "Agar qishda hamma qorlar erib ketmasa nima bo‘ladi?" yoki "Ertakdagi tulkidan quyonchani qanday qutqarish mumkin?".

Foydasi: Bolalarda qo‘rquv yo‘qoladi, dadillik va tezkor fikrlash shakllanadi.

2. "Klaster" (Tarmoqlar) metodi. Bolalarning biror mavzu bo‘yicha bilimlarini tizimlashtirish va lug‘at boyligini oshirish uchun vizual sxemalardan foydalanish.

Misol: Doska markaziga "Kuz" fasli rasmi qo‘yiladi. Bolalar kuzga xos belgilarni (yomg‘ir, sarg‘aygan barglar, soyabon, issiq kiyimlar) aytishadi va tarbiyachi markazdagi rasm atrofiga chiziqlar orqali ularni bog‘lab chiqadi (yoki bolalar tegishli rasmlarni o‘zlari yopishtirishadi).

Foydasi: Xotira va tasavvurni rivojlantiradi, mavzuni yaxlit ko‘rishga yordam beradi.

3. "Bumerang" yoki "Zanjir" metodi. Bolalarni guruh bo‘lib ishlashga va ketma-ketlikni mantiqiy davom ettirishga o‘rgatadi.

Misol: Bolalar davra bo‘lib o‘tirishadi. Birinchi bola bitta so‘z aytadi (masalan, "Olma"). Keyingi bola olmaning belgisini aytadi ("Shirin olma"). Uchinchisi davom ettiradi ("Shirin olma daraxtda pishadi") va shu tariqa kichik bir hikoya zanjiri yaratiladi.

Foydasi: Diqqatni jamlash, bir-birini tinglash va nutqiy qobiliyatni o‘stirish.

4. "Rollar ijrosi" (Syujetli-rolli o‘yinlar). Bolalar hayotiy vaziyatlarni yoki ertak qahramonlarini rollar orqali jonlantirishadi.

Misol: "Shifoxona", "Do‘kon", "Sartaroshxona" yoki "Yo‘l harakati qoidalari" o‘yinlari. Bola shifokor yoki sotuvchi rolini o‘ynab, muloqot madaniyatini o‘rganadi.

Foydasi: Ijtimoiy moslashuv, his-tuyg‘ularni (emotsiyalarni) tushunish va boshqarish ko‘nikmasi shakllanadi.

5. "Mikrofon" metodi. Bolalarda o‘z fikrini ommaga ochiq, dadil va qisqa bayon qilishni shakllantirish vositasi.

Misol: Mashg‘ulot yakunida tarbiyachi qo‘liga o‘yinchoq mikrofonni oladi va navbat bilan bolalarga uzatadi: "Bugungi mashg‘ulotda senga nima eng ko‘p yoqdi?". Bola mikrofonga qarab o‘z fikrini aytadi.

Foydasi: Nutq duduqlanishi va tortinchoqlikni yengishga yordam beradi.

6. "Keys-stadi" (Muammoli vaziyat) metodi. Bolalarga kichik bir hayotiy muammo

beriladi va uni birgalikda hal qilish yo‘llari izlanadi.
Misol: "Ikki do‘st bitta oyinchoqni talashib qolishdi va o‘yinchoq sinib ketdi. Ular endi nima qilishi kerak?". Bolalar o‘z variantlarini taklif qilishadi.
Foydasi: Do‘stona munosabat, murosaga kelish va muammoli vaziyatlardan chiqishni o‘rgatadi.
Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida (MTT) gamifikatsiya (o‘yinlashtirish) - bu o‘yinga xos bo‘lmagan ta’limiy jarayonlarga, darslarga va kun tartibiga o‘yin elementlari hamda mexanizmlarini joriy etish orqali bolalarning qiziqishini va faolligini oshirish metodidir.
Bolalar uchun o‘yin - bu hayot tarzi. Gamifikatsiya shunchaki bog‘chada o‘yin o‘ynash emas, balki zerikarli yoki murakkab mashg‘ulotlarni (matematika, til o‘rganish, qoidalarga amal qilish) qiziqarli sarguzashtga aylantirishdir.
Gamifikatsiyaning asosiy elementlari (Mexanizmlari).
Syujet va Afsona (Storytelling): Har bir mashg‘ulot yoki haftaga bitta umumiy qiziqarli hikoya asos qilib olinadi. Masalan, bolalar shunchaki rasm chizmaydi, balki "Sehrli mamlakatni qutqarish uchun sehrgarga yordam berishadi".
Mukofotlar va Ballar tizimi: Bolalar to‘g‘ri javob yoki yaxshi xulq uchun yulduzchalar, stikerlar, "sehrli tangalar" yoki kashfiyotchi nishonlarini (badge) yig‘ishadi.
Darajalar (Levels): Vazifalar osondan qiyinga qarab boradi. Bola bir vazifani bajargach, "Yangi darajaga" (masalan, *Bilimdonlik darajasi*) ko‘tariladi.
Liderlar jadvali (Reyting): Guruhda bolalarni bir-biriga qarshi qo‘ymaslik uchun shaxsiy o‘sish reytingi yoki jamoaviy yutuqlar xaritasi yuritiladi.
Gamifikatsiyaning an’anaviy ta’limdan afzalliklari:

- Ichki motivatsiya: Bola tarbiyachi majburlagani uchun emas, o‘ziga qiziq bo‘lgani uchun harakat qiladi.
- Xato qilishdan qo‘rqmaslik: Kompyuter o‘yinlaridagi kabi, bola xato qilsa "yutqazmaydi", balki vazifani qaytadan urinib ko‘rish imkoniyatiga ega bo‘ladi.
- Diqqatni uzoq vaqt ushlab turish: O‘yin dinamikasi sababli bolalar darsdan tez charchab qolishmaydi.

Gamifikatsiyada me’yorni bilish zarur. Agar mukofotlar (stikerlar, o‘yinchoqlar) haddan tashqari ko‘p bo‘lsa, bolalar bilimlarni o‘rganishni untib, faqat sovg‘a olish poygasiga kirishib ketishlari mumkin.
Ijodiy fikrlash (kreativlik) - bu muammolarga yangicha nigoh bilan qarash, noodatiy g'oyalar yaratish va kutilmagan bog'liqliklarni topish qobiliyatidir. Bu shunchaki san'atkorlarga xos iste'dod emas, balki hayotning har qanday sohasida (biznes, ilm-fan, kundalik hayot) muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo'lgan fikrlash ko'nikmasidir.

Pedagogik jarayon - bu o‘qituvchi va o‘quvchilar o‘rtasidagi belgilangan maqsadga (ta’lim-tarbiya berish, shaxsni rivojlantirish) qaratilgan tizimli va maqsadli hamkorlik jarayonidir. Bu shunchaki dars o‘tish emas, balki ta’lim, tarbiya va shaxsiy rivojlanishni o‘z ichiga olgan yaxlit tizimdir.

Shaxsga yo‘naltirilgan yondashuv (Person-centered\Student-centered approach) - bu ta’lim jarayonining markaziga tayyor bilimlar majmuasini yoki o‘qituvchini emas, balki o‘quvchining shaxsini, uning ehtiyojlari, qobiliyatlari va individual xususiyatlarini qo‘yadigan pedagogik tizimdir.

Shaxsga yo‘naltirilgan yondashuvning bosh tamoyillari

- Individuallikni tan olish: Har bir o‘quvchi o‘ziga xos dunyoqarash, xarakter, xotira va fikrlash tezligiga ega. Ta’lim har bir bolaning ushbu xususiyatlariga moslashishi kerak.
- Subyekt-subyekt munosabati: O‘qituvchi va o‘quvchi o‘rtasidagi munosabatlar buyruqbozlikka emas, balki o‘zaro ishonch, hurmat va hamkorlikka asoslanadi.
- Tanlov erkinligi: O‘quvchiga o‘z qiziqishlaridan kelib chiqib, topshiriqlar darajasi, loyihalar mavzulari yoki o‘rganish usullarini tanlash imkoniyati beriladi.
- Muvaffaqiyat muhitini yaratish: Har bir o‘quvchining o‘z imkoniyatlari darajasida o‘sishi va yutuqlarga erishishi qo‘llab-quvvatlanadi, uni boshqalar bilan emas, faqat o‘zining kechagi natijasi bilan solishtiriladi.

Xulosa.

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish ta’lim-tarbiya jarayonini tubdan takomillashtirish va uning sifatini yangi bosqichga ko‘tarishning eng samarali omilidir. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar an’anaviy ta’limdagi "tayyor axborotni uzatish" tizimidan voz kechib, bolani ta’limning faol subyektiga aylantirish imkonini beradi. Maktabgacha ta’limda innovatsion texnologiyalarni qo‘llash shunchaki trend emas, balki zamon talabidir. U bolalarni maktab ta’limiga har tomonlama intellektual, psixologik va ijtimoiy jihatdan sifatli tayyorlashni kafolatlaydi hamda "Uzluksiz ta’lim" tizimining poydevorini mustahkamlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligining “Ilk qadam” maktabgacha ta’lim tashkilotining Davlat o‘quv dasturi. -Toshkent, 2022-yil (yangilangan nashri).

2. “O‘zbekiston - 2030” strategiyasi (Uzluksiz ta’lim tizimini isloh qilish va sifatli ta’lim kafolatini ta’minlash qismlari). - Toshkent, 2023-yil.
3. Innovatsion ta’lim texnologiyalari va vositalari (Maktabgacha va umumiy o‘rta ta’lim pedagog kadrlari uchun o‘quv-uslubiy qo‘llanma). - Toshkent: O‘zbekiston Respublikasi Ta’limni rivojlantirish respublika ilmiy-metodik markazi, 2024. - 130 b.
4. Irisboyeva Y. O‘. Maktabgacha ta’limda STEAM texnologiyalari (O‘quv qo‘llanma). - Toshkent: «Grand Kondor Print», 2026. - 184
5. Qodirova G. "Maktabgacha ta’limda innovatsion texnologiyalar". // *Ziyonet ilmiy to‘plami*, 2022-yil.
6. “Maktabgacha ta’limda steam ta’lim texnologiyasidan foydalanish zarurati ” Toirova M. Azimjonova M. Nomli maqolasi. https://zenodo.org/records/15336583.
7. *«Maktabgacha ta'limda STEAM texnologiyalarining ahamiyati»* M. Tairova. O.Sohobova nomli maqolasi.